

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/39/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119212919
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8119212919.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa, v právnej veci žalobkyne: S. L. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. X, XXX XX Y., právne zastúpený: JUDr. Michal Feciľak, advokát, IČO: 37941623, so sídlom Jesenná 8, 080 05 Prešov proti žalovanému: Mesto Prešov, IČO: 00 327 646, so sídlom Hlavná 73, 080 01 Prešov, právne zastúpený: JUDr. Martin Staroň, advokát, IČO: 42083541, so sídlom Hlavná 89, 080 01 Prešov, o zaplatenie 1.275,83 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 9C/34/2019-655 zo dňa 31.05.2021 jednohlasne takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol nasledovne:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 415,00 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00% ročne z tejto sumy od 14.08.2019 až do zaplatenia, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

IV. Žalobca a žalovaný s ú p o v i n n í zaplatiť Inštitútu znalcov súdneho inžinierstva, družstvo, Hroncova 3, 040 01 Košice znalečné a to každý v sume 915,32 € do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 451 ods. 1, 2, § 456, § 458 ods. 1, § 517 ods. 1, 2, § 563 Občianskeho zákonníka a § 4 ods. 1 z. č. 66/2009 Z.z.

3. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že nemožno použiť pre tento predmet konania ustanovenia z. č. 66/2009 Z.z., keďže žalovaný napriek výzve súdom, nepreukázal povolenie stavby resp. jej kolaudáciu a nesprávny je jeho názor ak uvádza, že v minulosti, ako stavebník, mal právo stavbu na pozemku postaviť. V konečnom dôsledku nezistil, že žalovaný, resp. podľa jeho tvrdenia právny predchodca Československý štát, bol vlastníkom tejto časti pozemku. Vo vzťahu k výške náhrady, keďže nárok, čo do základu, považoval súd prvej inštancie za dôvodný, vychádzal z posudku, ktorý mal k dispozícii a konštatoval, že vychádzal zo záverov, ktoré ho presvedčili, ktoré zohľadnili všetky kritériá pre stanovenie bezdôvodného obohatenia a posudky, ktoré predložila samotná žalobkyňa neboli objektívne. Priznal tak náhradu za požadované obdobie dvoch rokov a vo výške, ktorá bola stanovená práve znaleckým posudkom, ktorý bol vykonaný v rámci konania.

4. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 251, § 255 ods. 1, § 257 a § 260 CSP. Nárok na náhradu trov konania žalobkyňi nepriznal, pretože považoval jej úspech v konaní oproti žalovanej sume, za neprímerane nízky. O trovách štátu rozhodol tak, že priznal náhradu trov štátu priamo v tomto rozsudku tak, že každú stranu sporu zaviazal na úhradu trov štátu v rovnakom pomere, keďže obe strany tvrdošijne

trvali na svojich stanoviskách (zohľadnil preddavok , ktorý zložil žalovaný vo výške 900 Eur a zaviazal strany sporu na rozdiel po odpočítaní preddavku).

5. Proti rozsudku vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o náhrade trov konania a trov štátu, podala odvolanie žalobkyňa. Svoje odvolanie odôvodnila tým, že znalecké posudky, ktorými preukázala hodnotu bezdôvodného obohatenia zo strany žalovaného boli objektívne, vychádzali z podkladov, ktoré zohľadňovali pomery na nehnuteľnosti, ktorej je vlastníčkou. Zohľadňovali aj nájomné zmluvy, uzatvorené pri obdobných nehnuteľnostiach. Preto nevidí dôvod, prečo by v tomto prípade malo byť bezdôvodné obohatenie v inom rozsahu a prečo by mali byť predložené dôkazy neobjektívne. Z tohto dôvodu žalobkyňa navrhla zrušiť rozsudok súdu 1. inštancie vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a priznať nárok v celom rozsahu. Vo vzťahu k trovám konania poukázala na to, že niet dôvod na použitie ust. § 257 CSP, keďže rozhodnutie súdu závisel od znaleckého posudku. Trovy konania mali byť žalobkyni priznané v rozsahu priznaného nároku. Na takýto postup súdu existuje celý rad rozhodnutí, vrátane rozhodnutí Ústavného súdu SR. Čo sa týka trov štátu, tieto žalobkyňa nie je ochotná uhrádzať s poukazom na predmet sporu, na základ nároku, ktorý bol daný aj podľa názoru súdu prvej inštancie. Žalovaný má znášať všetky trovy, vrátane trov štátu.

6. Proti rozsudku podal odvolanie žalovaný, ktorý argumentoval tým, že podľa jeho názoru boli splnené všetky podmienky pre aplikáciu z. č. 66/2009 Z.z. Znova uviedol, že vtedajší stavebník mal oprávnenie na pozemku postaviť stavbu, ktorá slúži verejnosti, je to prípad, na ktorý možno aplikovať § 4 ods. 1 z. č. 66/2009 Z.z. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 22.10.2019, sp. zn. 1Sžrk 20/2018, z ktorého vyplýva, že je dôležité pre posúdenie veci to, že stavby boli riadne povolené z hľadiska predpisov stavebného práva v čase, kedy boli realizované a prešli na obec podľa z. č. 138/1991 Zb. V tejto súvislosti poukázal aj na obdobné právne veci prejednané Krajským súdom v Prešove, napr. 12Co/13/2021 v totožnom predmete sporu. Preto žalovanému neostáva nič iné, len sa odvolať proti rozsudku, žaloba mala byť zamietnutá, a to v súlade so zákonom, keďže na pozemku vzniklo zákonné vecné bremeno a právna úprava bola riadne prijatá.

7. Žalovaný sa vyjadril aj k odvolaniu žalobkyne, v tom zmysle, že neobstojí jej odvolanie, ani argumentácia v konaní, keďže práve z. č. 66/2009 Z.z. riešil takéto právne situácie. Pozemkové úpravy neboli do dnešného dňa skončené, žalovaný vzniesol námietku premlčania nároku žalobkyne, mal výhradu aj k znaleckému posudku. Nárok žalobkyne predstavuje jednorazovú náhradu, ktorú mohla uplatniť od účinnosti z. č. 66/2009 Z.z., takže nárok uplatnený žalobkyňou je premlčaný, a preto nemôže súhlasiť s odvolaním žalobkyne. Rovnako sa domnieva, že práve žalobkyňa mala znášať celé trovy konania.

8. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá zotrvala na svojich postojoch, poukázala na to, že je neudržateľný stav, že neoprávnená a nepovolená stavba žalovaného, resp. jeho právneho predchodcu má za následok, že vlastník nemá nárok na náhradu za obmedzenie svojho vlastníctva. Je potrebné potom rozlišovať neoprávnenú a nepovolenú stavbu, ale z pohľadu žalobkyne spĺňa táto stavba jedno aj druhé kritérium, preto trvá na podanom odvolaní a odvolanie žalovaného považuje za neodôvodnené.

9. Na vyjadrenie žalobkyne reagoval žalovaný, ktorý uviedol, že súd prvej inštancie vychádzal z nedostatočne zisteného skutkového stavu a dospel aj k nesprávnym právnym záverom. Je potrebné v tejto veci sa zaoberať ustanoveniami z. č. 66/2009 Z.z. Vzhľadom na argumenty žalovanej strany, vznesenú námietku premlčania, aplikačnú prax všeobecných súdov v obdobných veciach, vrátane Ústavného súdu SR. Preto mala byť žalobkyne žaloba zamietnutá.

10. Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací podľa ust. § 34 CSP, prejednal rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 378, § 379 a § 380 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je z časti dôvodné, odvolanie žalobkyne proti výroku II. nepovažuje za dôvodné.

11. Nateraz z obsahu spisu možno konštatovať, že žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou parcely KNE č. XXX/X - orná pôda vo výmere 44 m², zapísanej na LV č. XXXX, k. ú. T. a podielová spoluvlastníčka parcely č. CKN XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 9 m², zapísanej na LV č. XXX, v podiele X/X, k. ú. T.. Na týchto pozemkoch sa nachádza miestna komunikácia a chodník vo vlastníctve žalovaného. Žalovaný ani žalobkyňa nepredložili nájomnú zmluvu k týmto nehnuteľnostiam. Žalobkyňa

predložila znalecký posudok Technickej univerzity v Košiciach z 25.07.2017, kde určila všeobecnú hodnotu nájmu za rok 2017 vo výške 13,28 eur/m² ku parcele KNE č. XXX/X a k parcele CKN č. XXXX/XX vo výške 11,91 eur/m². Súd prvej inštancie vykonal znalecké dokazovanie, ktorým bola stanovená obvyklá cena nájmu, ktorá zodpovedá vydaniu bezdôvodného obohatenia, a to Inštitút znalcov súdneho inžinierstva z 19.10.2020 (znalecký posudok č. XX/XXXX), kde tento stanovil výšku obvyklého nájmu k parcele CKN č. XXXX/XX, 3,87eur/m²/rok a k parcele EKN č. XXX, 4,32eur/m²/rok.

12. Podľa § 451 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

13. Podľa § 4 ods.1 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

14. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd prejednáva vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadom akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený, ale aj povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

15. Odvolací súd v konaní relevantne posudzuje konkrétne dôvody uvádzané v odvolaní, a to či bol zistený skutkový stav správne a úplne a či sa aplikovali správne príslušne právne predpisy, pričom v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument, ale na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd SR II. ÚS/78/2005).

16. Súd prvej inštancie vyslovil predbežný právny názor hneď na prvom vytýčenom termíne pojednávania o nemožnosti posudzovať vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným podľa z. č. 66/2009 Z.z., keďže by bolo v konaní potrebné preukázať, že z hľadiska stavebných predpisov (aj keby nebol daný súhlas vlastníka pozemku, resp. nepreukázané iné právo na tomto pozemku stavať) , aby táto stavba bola „oprávnená“ podľa stavebných predpisov, Vyzval žalovaného, aby predložil v konaní stavebné povolenie, prípadne kolaudačné rozhodnutie k stavbe.

17. Na svojom stanovisku súd 1. inštancie zotrval aj v rozhodnutí vo veci samej, keď konštatoval, že žalovaným nebolo preukázané, že bývalý československý štát, v čase realizácie výstavby verejnoprospešnej stavby, bol vlastníkom pozemku. Teda nebolo preukázané tvrdenie žalovaného, že štát ako vlastník pozemku , staval na svojom , na vlastnom. Žalobkyňa a súd prvej inštancie mali opačný názor.

18. Odvolací súd po preskúmaní konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu súdu 1. inštancie dospel k záveru, že jeho rozhodnutie je predčasné, Žalovaný vo svojom prvom vyjadrení k žalobe navrhol vykonať dôkaz vyžiadaním listín (spisu) Okresného úradu Prešov, katastrálneho odboru, ktoré sú vedené k parcelám č. XXX/X a XXXX/XX, k. ú. T.. Odvolací súd vykonanie navrhovaného dôkazu považuje za dôležitý. Tento dôkaz žalovaný označil na preukázanie svojich tvrdení o možnosti aplikácie ust. Z.č. 66/2009 Z.z., a preto ho mal súd 1. inštancie vykonať.

19. V tejto veci je zároveň potrebné posudzovať charakter stavby , ktorého vlastníkom je žalovaný, v občianskoprávnej rovine - teda či sa jedná o oprávnenú alebo neoprávnenú stavbu. Neoprávnená stavba je taká stavba, ktorá bola postavená na cudzom pozemku bez toho, aby vlastník stavby mal k

jej postaveniu občianskoprávne oprávnenie (napr. vlastnícke právo, nájomnú zmluvu, vecné bremeno, obsahom ktorého je právo zriadiť stavbu).

20. Od neoprávnenej stavby je potrebné odlišovať nepovolenú stavbu, ktorú upravujú predpisy správne práva, predovšetkým stavebný zákon, pričom nepovolená stavba je taká, ktorá bola realizovaná bez stavebného povolenie resp. v rozpore s ním. Pre uplatnený nárok žalobkyne a obranu žalovaného táto charakteristika nie je podstatná.

21. V ustanovení § 4 ods.1 z.č. 66/2009 Z.z. sú stanovené podmienky, ktorých existenciou je podmienený vznik vecného bremena a aj jeho obsah. Preto súd 1. inštancie v ďalšom konaní vykoná navrhovaný dôkaz žalovaným, z ktorého vyvodí záver, buď v prospech tvrdení žalobkyne alebo žalovaného. Zároveň posúdi stavbu žalovaného v zmysle občianskoprávných ustanovení a následne svoj záver posúdi v kontexte so z.č. 66/2009 Z.z.

22. Keďže sa proti rozsudku odvolal žalovaný s návrhom na zrušenie rozsudku vo výrokoch I., III. a IV. a žalobkyňa vo výrokoch II., III. a IV., bolo potrebné zrušiť celý rozsudok. Ak súd 1. inštancie, po doplnenom dokazovaní, vyhodnotí obranu žalovaného za opodstatnenú a posúdi nárok žalobkyne tak, že žalobu zamietne, rozhodnutie súdu 1. inštancie bude založené na inom skutkovom a právnom základe a opakovane rozhodne o celom predmete konania V prípade, že súd 1. inštancie dospeje k záveru o nedostatočnej obrane žalovaného a žalobu posúdi ako dôvodnú, potom je jeho rozhodnutie o výške nároku žalobkyne vecne správne.

23. Rozhodnutie súdu 1. inštancie bolo zrušené podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP. V novom rozhodnutí súd 1. inštancie zároveň rozhodne aj o trovách štátu a trovách konania v súlade s ust. § 396 ods. 3 CSP.

24. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).